

KURJER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 1-го Апрѣл — 1838 — Wilno. Piątek. 1-go Kwietnia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 25-го Марта.

Въ Понедѣльникъ, 14 числа сего Марта, Императорская Академія Наукъ была осчастливлена Высочайшимъ посѣщеніемъ Государя Императора. Его Императорское Величество изволилъ осматривать зданіе Университета, и оттуда, въ сопровожденіи Г. Министра Народнаго Просвѣщенія и Г. Вице-Президента Академіи, благоволилъ пройти пешкомъ черезъ улицу въ зданіе Музеума. Тамъ ожидали Августѣйшаго Монарха: Непременный Секретарь, Статскій Совѣтникъ Фусъ и Гг. Директоры Музеумовъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Френъ, Коллежскій Совѣтникъ Брандтъ и Статскій Совѣтникъ Бонгардъ, равно какъ и Академикъ Коллежскій Совѣтникъ фонъ Беръ. Государь Императоръ съ замѣтнымъ удовольствіемъ изволилъ обозрѣвать залы Азіатскаго и Этнографическаго Музеумовъ, а оттуда перешель чрезъ Минералогическій Кабинетъ въ Зоологическій Музеумъ, который въ послѣднія шесть лѣтъ какъ бы вновь созданъ. Здѣсь Его Императорское Величество, повидимому, также съ удовольствіемъ изволилъ замѣтить превосходное состояніе предметовъ, богатство и разнообразіе формъ, равно какъ и образцовое ихъ распределеніе. Ботаническій Музеумъ былъ равнообразно удостоенъ Высочайшимъ посѣщеніемъ и заслужилъ своимъ устройствомъ Всемилостивѣйшее одобреніе. Изъявивъ Гг. Директорамъ въ самыхъ милостивыхъ выраженіяхъ Высочайшее Свое благоволеніе, Государь Императоръ изволилъ отправиться въ старое зданіе Музеума, для обозрѣнія также вновь приведеннаго въ порядокъ Кабинета ПЕТРА Великаго. Видно было, что Его Императорское Величество съ особеннымъ удовольствіемъ изволилъ быть въ этомъ Кабинетѣ, гдѣ все напоминало Августѣйшему Монарху о Его великомъ Прародителѣ. Многочисленные памятники дѣяній ПЕТРА I, какъ Государя, Военачальника, Законодателя, находятся въ другихъ собраніяхъ; да и самая столица наша — тоже Имъ созданная — на каждомъ шагу свидѣтельству о Его величїи. Но здѣсь хранятся плоды Его досуговъ, произведенія Его любви къ искусствамъ, предметы занятій, за которыми отдыхалъ Онъ отъ царственныхъ трудовъ Своихъ; — здѣсь сберегаются Его астрономическіе, математическіе и физическіе приборы, Его столярные и токарные инструменты, Его письменная конторка, Имъ самими сдѣланныя модели судовъ и другія вещи, собственною Его рукою выкованныя желѣзныя полосы и т. д., и это собраніе, безъ сомнѣнія, всего приличнѣе могло быть помѣщено въ храмъ наукъ, котораго основаніе можетъ считаться послѣднимъ дѣйствіемъ Его благодатнаго и богатаго послѣдствіями правленія. Августѣйшій Потомокъ ПЕТРА Великаго съ величайшимъ вниманіемъ изволилъ разсматривать всѣ представляемые Ему предметы, и оставилъ Академію, повторивъ изъявленіе Высочайшаго Своего удовольствія, и преисполнивъ благоговѣйною признательностію сердца всѣхъ, имѣвшихъ счастье сопровождать Его Императорское Величество.

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Санкт-Петербургъ, 25-го Марца.

W Понедіаtek, dnia 14 go Marca, CESARSKA Akademia Nauk, zostata uszczęśliwiona Najwyższem odwiedzeniem CESARZA JEGO MOŚCI. JEGO CESARSKA MOŚĆ, raczył oglądać gmach Uniwersytetu, a stamtąd, przeprowadzany przez P. Ministra Narodowego Oświecenia i P. Vice-Prezydenta Akademii, raczył przejść przez ulicę do gmachu Muzeum. Tam oczekiwali NAJJAŚNIEJSZEGO PANA: Dożywotni Sekretarz, Radzca Stanu Fuss, oraz PP. Dyrektorowie Muzeow: Rzczywisty Radzca Stanu Frähn, Radzca Kollegialny Brandt i Radzca Stanu Bongard, tudzież Radzca Kollegialny von Ber. CESARZ JEGO MOŚĆ z widocznem zadowoleniem raczył obejrzeć sale Muzeow Azyatyckiego i Etnograficznego, skąd przeszedł przez Gabinet Mineralogiczny do Muzeum Zoologicznego, który w ostatnich sześciu latach, jakby na nowo został utworzony. Tu JEGO CESARSKA MOŚĆ, takż widocznie z zadowoleniem raczył uważać wyborny stan przedmiotów, kosztowność i rozmaitość form, jako też wzorowe ich uszykowanie. Muzeum Botaniczne byłe również udarowane Najwyższą bytnością i przez swe urządzenie zasłużyło na Najtąskawszą pochwałę. Oświadczyłszy PP. Dyrektorom w najtąskawszych wyrazach Najwyższe Swe zadowolenie, CESARZ JEGO MOŚĆ raczył udać się do starego Gmachu Muzeum, dla obejrzenia także nowo uporządkowanego Gabinetu PIOTRA WIELKIEGO. Widać było, że JEGO CESARSKA MOŚĆ, ze szczególnem zadowoleniem raczył być w tym Gabcie, gdzie wszystko przypominało NAJJAŚNIEJSZEMU MONARSZE JEGO WIELKIEGO Przodka. Liczne pomniki dzieł PIOTRA I, jako MONARCHY, Wodz, Prawodawcy, w innych znajdują się zbiorach; sama nawet nasza stolica — także przezem założona — za każdym krokiem świadczy o Jego wielkości. Ale tu zachowują się owoce Jego chwil wolnych, plody Jego zamiłowania sztuk pięknych, przedmioty zatrudnień, w których odpoczywał od swoich prac Królewskich; — tu zachowują się Jego astronomiczne, matematyczne i fizyczne aparaty, Jego narzędzia stolarskie i tokarskie, Jego kantor do pisania, przez Niego samego zrobione modele okrętów i inne rzeczy, własną Jego ręką wykute sztaby żelaza i t. d., i kolekcya ta, mogła być bezwątpienia najstosowniej pomieszczona w świątyni nauk, której założenie, może się uważać za ostatnie dzieło Jego błogostawionego obfitego w skutki Rządu. NAJJAŚNIEJSZY Potomek PIOTRA WIELKIEGO, z wielką uwagą raczył oglądać wszystkie okazywane Mu przedmioty, i opuścił Akademią, powtórzywszy oświadczenie Najwyższego Swego zadowolenia, i napełniwszy pobożną wdzięcznością serca wszystkich, którzy mieli szczęście przeprowadzać NAJJAŚNIEJSZEGO PANA.

— 14-го Марта, въ 3-мъ часу по полудни, Государь Императоръ удостоилъ Своего Высочайшаго посѣщенія отдѣланное вновь для помѣщенія Университета и Главнаго Педагогическаго Института зданіе, что прежде былъ домъ Двѣнадцати Коллегій.

По внимательномъ осмотрѣ дома во всѣхъ частяхъ, Его Императорское Величество соизволило изъявить въ весьма милостивыхъ выраженіяхъ Свое Высочайшее благоволеніе за удобное и сообразное съ цѣлю устройство обширнаго зданія, примѣчательнаго по своему настоящему назначенію, и еще болѣе примѣчательнаго, какъ памятникъ времени ПЕТРА Великаго. (А. В.)

— Высочайшимъ Именнымъ Указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, въ 12-й день сего Марта, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ Ордена Св. Анны второй степени, по засвидѣтельствованію Виленскаго Военнаго Губернатора, Генералъ-Адъютанта Князя Долгорукова, Управляющій его Канцелярією, Надворный Советникъ Козловскій, въ зоданіе отлично-усердной его службы и трудовъ. (Р. И.)

— Высочайшимъ Приказомъ, 9-го Марта, назначены: Ревельскій Военный Губернаторъ, Адмиралъ Графъ Гейденъ 1-й, Главнымъ Командиромъ Ревельскаго Порта, съ оставленіемъ при прежней должности; Командиръ 2-й бригады 5-й Флотской дивизіи, Контръ-Адмиралъ Эсмантъ, Командиромъ Дунайскихъ Портовъ и 3-й бригады сей дивизіи; Дежурный Штабъ - Офицеръ Штаба Главнаго Командира Кронштатскаго Порта, состоящій по Флоту Капитанъ 1-го ранга Ивановъ 1-й, Начальникомъ сего Штаба; Старшій Помощникъ Директора Балтійскихъ маяковъ, Корпуса Флотскихъ Штурмановъ Полковникъ фонъ-Дезинъ, Исправляющимъ должность Директора сихъ маяковъ.

— По случаю кончины Предсѣдателя Грекоунитской Духовной Коллегіи, Митрополита Иосафата, Всемилостивѣйше повелѣно предсѣдательствовать въ оной Старшему Члену Коллегіи, Литовскому Епископу Иосифу.

— По отношенію къ Господину Министру Внутреннихъ Дѣлъ Виленскаго Военнаго, Гродненскаго, Минскаго и Влостокскаго Генералъ-Губернатора, объ увольненіи Гродненскаго Губернскаго Предводителя Дворянства Заленскаго, согласно его прошенію, отъ должности, оны Г. Министръ входилъ о томъ со всеподданнѣйшимъ представленіемъ къ Его Императорскому Величеству, доведя при томъ до Высочайшаго свѣдѣнія, что на основаніи тома 3-го Свода Законовъ и продолженія къ оному стат. 872 и 1-го примѣчанія къ ней, въ исправленіе должности Гродненскаго Губернскаго Предводителя, до новыхъ выборовъ, обязанъ вступитъ Гродненскій Уѣздный Предводитель Францъ Пусловскій. Государь Императоръ, разсмотрѣвъ помянутое представленіе, изъявилъ Высочайшее соизволеніе на увольненіе Гродненскаго Губернскаго Предводителя Дворянства Заленскаго отъ должности, согласно его прошенію, за болѣзнію и по домашнимъ обстоятельствамъ. (Объявлено Правит. Сен. 20 Февраля 1838 г.)

— По возникшему предположенію о воспрещеніи съ 1840 года продажи въ Россіи промессовъ Польскаго Банка на облигаціи Польскихъ займовъ, Г-нь Министръ Финансовъ, по Высочайшему повелѣнію, относился къ Намѣстнику Царства Польскаго, и по полученіи отъ него отзыва, что означенную мѣру Г. Намѣстникъ Царства Польскаго съ своей стороны признаетъ въ настоящемъ положеніи дѣла удобнѣйшею, доводилъ о томъ до свѣдѣнія Комитета Г. Министровъ. Комитетъ, имѣя въ виду согласіе Намѣстника Царства Польскаго на предложенную ему мѣру, полагалъ: дозволить продажу въ Россіи промессовъ Польскаго Банка на облигаціи Польскихъ займовъ до того времени, до коего Высочайше утвержденнымъ, 26-го Марта 1835 года, Положеніемъ Комитета дозволена продажа билетовъ классной Польской лоттерей, а именно: до окончанія срока, заключеннаго съ откупщиками оной условія, который кончится въ 1840 году; съ истеченіемъ же сего срока, дѣйствіе закона о воспрещеніи въ Россіи лоттерей возстановитъ въ полной силѣ, и ни какихъ изъятій изъ онаго не допускать. Сіе Положеніе Комитета Г. Министровъ Государь Императоръ Высочайше утвердить соизволилъ. (Опубликовано Правит. Сен. 10 Марта 1838 года.)

— Правительствующій Сенатъ слушали предложеніе Министра Юстиціи, Господина Тайнаго Советника и Кавалера Дмитрія Васильевича Дашкова, что Г. Управляющій дѣлами Комитета Г. Министровъ, по порученію онаго, отношеніемъ отъ 22 минувшаго Февраля сообщилъ ему Г. Министру, что по случаю возникшихъ со стороны нѣкоторыхъ Начальствъ сом-

— Dnia 14-go Marca, o trzeciej z południa, Cesarz Jego Mość udarował Najwyższą swą bytnością nowoprzerobiony gmach, dla pomieszczenia Uniwersytetu i Głównego Instytutu Pedagogicznego, który był przedtém, domem Dwunastu Kollegij.

Po uważném obejrzeniu domu we wszystkich częściach, Jego Cesarzka Mość, raczył oświadczyć w nader łaskawych wyrazach Najwyższe Swę zadowolenie, za wygodne i odpowiednie celowi urządzenie obszernego gmachu, godnego uwagi dla terażniejszego swego przeznaczenia, a jeszcze więcej godnego uwagi, jako pomnik czasow PIOTRA WIELKIEGO. (G. A.)

— Przez Najwyższy Imienny Ukaz do Kapituły Rosyjskich CESARSKICH i KRÓLEWSKICH Orderow, w dniu 12 m terażniejszego Marca, Najłaskawiej mianowany Kawalerem Orderu Sw. Anny drugiego stopnia, na zaświadczenie Wileńskiego Wojennego Gubernatora, Jenerał-Adjutanta Xięcia Dołhorukowa, Zarządzający jego Kancellaryą, Radzca Dworu Kozłowski, w nagrodę odznaczającej się gorliwością jego służby. (R. In.)

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 9-go Marca, mianowani: Rewelski Wojenny Gubernator, Admirał Hrabia Hajden 1-szy, Głównym Dowódcą Portu Rewelskiego, z pozostaniem na obowiązku dotychczasowym; Dowódzca 2-ej brygady 5-ej dywizji floty, Kontr-Admirał Esmant, Dowódcą Portów Dunajskich i 3-iej brygady tej dywizji; Deżurny Sztabs-Oficer Głównego Sztabu Dowódcy Portu Kronsztadzkiego, liczący się we flocie Kapitan 1-ej rangi Iwanow 1-szy, Naczelnikiem tego Sztabu; starszy pomocnik Dyrektora Baltyckich latarni Półkownik Korpusu Szturmanów Floty von Dezin, sprawującym obowiązek Dyrektora tych latarni.

— Z ckoliczności śmierci Prezydenta Greko-Unickiego Kollegium Duchownego, Metropolity Jozafata, Najłaskawiej rozkazano prezydować w nim, starszemu Członkowi Kollegium, Biskupowi Litewskiemu Józefowi.

— W skutek odezwy P. Wileńskiego Wojennego, Grodzieńskiego, Mińskiego i Białostockiego Jenerał-Gubernatora, o uwolnieniu na własną prośbę Grodzieńskiego Gubernialnego Marszałka Szlachty Zateńskiego od tego urzędu, P. Minister Spraw Wewn. przedstawiał o tém NAJJAŚNIEJszemu Cesarzowi Jego Mości, przekładając oraz, że na mocy 3 Tomu Układu Praw i Dalszego Ciągu, art. 872 i 1 uwagi do tegoż artykułu, w sprawowanie obowiązków Grodzieńskiego Gubernialnego Marszałka do czasu nowych wyborów, powinien wstąpić Marszałek powiatowy Grodzieński, Franciszek Pustowski. NAJJAŚNIEJSZY PAN, po rozpatrzeniu takowego przedstawienia, raczył się przychylić do prośby o uwolnienie Gubernialnego Marszałka Zateńskiego, dla słabości zdrowia i okoliczności domowych. (Oznajm. Rząd. Senatowi 20 Lutego b. r.)

— P. Minister Skarbu oznajmił P. Ministrowi Spraw Wewn., że z powodu zagadnienia o zabronieniu od roku 1840 sprzedaży w Rossyi promessów Banku Polskiego na obligacye pożyczek Polskich, tenże Minister Skarbu, z rozkazu Jego CESARSKIEJ Mości, porozumiewał się z Namiestnikiem Królestwa Polskiego i po otrzymaniu od niego odezwy, iż on ze swej strony uznaje pomieniony środek, w obecnych okolicznościach dogodniejszym, przedstawiał o tém Komitetowi PP. Ministrów. Komitet, zwracając uwagę na zgodzenie się Namiestnika Królestwa Polskiego co do przekładanego mu środka, uchwalił, iżby sprzedaż w Rossyi promessów Banku Polskiego na obligacye Polskich pożyczek, dozwoloną była do tego samego zakresu, do jakiego przez uchwałę Komitetu, zatwierdzoną przez NAJJAŚNIEJszego PANA w d. 26 Marca 1835 roku, pozwolona jest sprzedaż билетовъ Loteryi klassycznej Polskiej, mianowicie do upływu terminu zawartych z dzierżawcami tej loteryi kontraktow, który kończy się w roku 1840; po wyjściu zaś tego zakresu, ma byż w zupełności przywrócona moc prawa, zabraniającego loteryj w Rossyi i żaden od tego wyjątek dopuszczonym nie będzie." (Op. przez Rz. Sen. 10 Marca). (T. P.)

— Rządzący Senat słuchali przełożenia Ministra Sprawiedliwości, Pana Radcy Tajnego i Kawalera Dymitra Wasilewicz Daszkowa, że P. Zarządzający Sprawami Komitetu PP. Ministrów, z jego polecenia, przez odniesienie się pod dniem 22-m zeszłego Lutego, udzielił temuż P. Ministrowi, że z okoliczności wynikłych ze strony niektórych władz wątpliwości względnie przed-

внѣй на счетъ представленія къ наградамъ чиновниковъ, кои прежде выслуги 3 лѣтъ въ одной должности, перемѣщаются Начальствомъ въ другія, Комитетъ Министровъ въ засѣданіе 5-го того Февраля разсуждалъ, что въ собственноручномъ Его Императорскаго Величества повелѣніи, послѣдовавшемъ на журналъ Комитета, отъ 11 Февраля 1836 года, изображено: „впредь принять за правило по всемъ ведомствамъ, никого не представлять къ наградамъ орденами и деньгами, ежели не прослужилъ полныхъ трехъ лѣтъ въ одной должности, и считать повышеніе должностію наградою;” а другимъ Высочайшимъ повелѣніемъ, объявленнымъ Комитету въ засѣданіе 10 Марта того же года, постановлено: правило сіе строго соблюдать и во всехъ тѣхъ случаяхъ, когда чиновникъ, не прослужа трехъ лѣтъ въ одномъ ведомствѣ, переходитъ по собственному желанію въ другую должность по иной части; повышеніе же должностію въ отношеніи къ награжденію орденами и деньгами считать наградою, когда оно сопряжено съ званіемъ, дающимъ высшій чинъ поступившему въ оное. Основываясь на точныхъ словахъ и смыслѣ сихъ Высочайшихъ повелѣній, Комитетъ при разсмотрѣніи представленій о наградахъ, удостоенныхъ въ свое время и утвержденія Его Императорскаго Величества, не считалъ препятствіемъ къ означеннымъ выше наградамъ: во 1-хъ, перехода изъ одной должности въ другую въ томъ же самомъ ведомствѣ и одного класса съ предъидущею, или изъ высшаго класса въ низшій, ежели время нахождения въ обѣихъ составляетъ не менѣе трехъ лѣтъ; во 2-хъ, перехода изъ одного ведомства въ другое къ должности равнаго или низшаго класса, буде только время нахождения въ обѣихъ составляетъ не менѣе трехъ лѣтъ и при томъ чиновникъ въ прежнемъ ведомствѣ три года выслужилъ; и въ 3-хъ нахождения менѣе трехлѣтняго срока въ должности временной или упраздненной, если чиновникъ окончилъ съ успѣхомъ возложенное на него порученіе: ибо во всехъ сихъ случаяхъ нѣтъ повышенія, сопряженаго съ званіемъ, дающимъ высшій классъ по должности, а слѣдовательно и права на высшій чинъ по гражданской линіи; относительно же временныхъ или упраздненныхъ должностей и по тому еще уваженію, что тутъ чиновникъ оставляетъ должность не добровольно, а въ слѣдствіе распорядка самаго Правительства. На основаніи сихъ разсужденій Комитетъ разрѣшилъ и упомянутыя выше сомнѣнія. Въ засѣданіи 22 Февраля объявлено Комитету, что Государь Императоръ положеніе онаго Высочайше утвердить соизволилъ. (Оп. Пр. Сен. 12 Марта 1838 г.) (С. В.)

stawiania do nagród urzędników, którzy przed wysłużeniem trzech lat w jednym obowiązku, przenoszeni bywają przez Zwierzchność na inne, Komitet Ministrów na posiedzeniu 5-go Lutego rozważał, że w własnoręcznym Jego Cesarskiej Mości rozkazie, nastalym na żurnal Komitetu, pod dniem 11-m Lutego 1836 roku, powiedziano: „Przyjąc na przyszłość za prawidło we wszystkich władzach, nikogo nie przedstawiać do nagród orderami i pieniędzmi, jeżeli nie wysłużył zupełnych trzech lat w jednym obowiązku, i uważać podwyższenie obowiązku za nagrodę;” a innym Najwyższym rozkazem, objawionym Komitetowi na posiedzeniu 10-go Marca tegoż roku, postanowiono: prawidło to ściśle zachowywać i we wszystkich tych zdarzeniach, kiedy urzędnik, nie wysłużywszy trzech lat w jednym zawiadownictwie, przechodzi z własnej chęci do innego obowiązku w innej części; podwyższenie zaś przez obowiązek w stosunku do nagród orderami i pieniędzmi, uważać za nagrodę, kiedy to podwyższenie złączone jest z nazwaniem, dającym wyższą rangę temu, który weń wstąpił. Trzymając się istotnych słów i myśli Najwyższych tych rozkazów, Komitet przy rozpatrzeniu przedstawień o nagrodach, uznanych w swym czasie i utwierdzenia Jego Cesarskiej Mości, nie uważał za przeszkodę do opisanych wyżej nagród: 1) przejścia z jednego obowiązku do drugiego w tejże samej wiedzy i jednej klasy z poprzedzającą albo z klasy wyższej do niższej, jeżeli czas znajdowania się w obu obowiązkach stanowi nie mniej nad trzy lata; 2) przejścia z jednej wiedzy do innej na obowiązek równy albo niższej klasy, jeżeli tylko czas znajdowania się w obu obowiązkach stanowi nie mniej nad trzy lata i przytém, jeżeli urzędnik w uprzedniej wiedzy, wysłużył trzy lata; i 3) znajdowania się mniej nad trzy-letni okres, w obowiązku czasowym, albo skasowanym, jeżeli urzędnik należycie ukończył włożone na niego poruczenie: gdyż we wszystkich tych zdarzeniach nie ma podwyższenia, połączonego z urzędem, dającym wyższą klasę w obowiązku, a zatem i prawa do wyższej rangi w linii cywilnej; względnie zaś czasowych albo skasowanych obowiązków i z tego jeszcze względu, że tu urzędnik zostawuje obowiązek nie dobrowolnie, ale skutkiem rozporządzeń samegoż Rządu. Na ośnowie tych uwag, Komitet rozstrzygnął i wspomniane wyżej wątpliwości. Na posiedzeniu 22-go Lutego objawiono Komitetowi, że Cesarz Jego Mość postanowienie jego Najwyżej utwierdził raczył. (Op. przez Rz. Sen. 12-go Marca 1838 roku.) (G. S.)

Извлечение изъ отчета по управленію Царствомъ Польскимъ съ 1829 по 1835 годъ.

(Продолженіе.)

10) *Польскій Банкъ*. Первоначальный капиталъ Польскаго Банка, независимо отъ поступившихъ въ пополненіе онаго 10 м. злотыхъ, непрерывно и значительно возрасталъ оборотами какъ собственныхъ фондовъ, такъ и внесенныхъ изъ судебныхъ мѣстъ спорныхъ денегъ и другихъ суммъ. Съ 1828 года вносятся въ Банкъ всѣ капиталы общественные и принадлежащіе разнымъ заведеніямъ. По сей причинѣ, вклады въ Банкъ простирались: въ 1829 году до 118 м. злотыхъ, а въ 1830 году до 151 м. злотыхъ; выдано изъ Банка: въ 1829 болѣе 261 м., а въ 1830 болѣе 270 м. злотыхъ; всѣхъ же оборотовъ Банка было въ 1829 году на 370 м., а въ 1830 на 410 м. злотыхъ. Во время сего благопріятнаго положенія Польскаго Банка, послѣдовалъ мятежъ, угрожавшій сему заведенію совершеннымъ упадкомъ. Однако точнымъ и строгимъ исполненіемъ всѣхъ обязанностей, Начальство Банка успѣло поддержать кредитъ заведенія какъ внутри Царства, такъ и за границею: а по возобновленіи законнаго порядка, однимъ изъ первыхъ распоряженій Главнокомандующаго было обезпеченіе цѣлости банковыхъ капиталовъ. Похищенная мятежниками Банковая касса, свыше 5 м. зл. въ себѣ заключающая, возвращена Банку; условія до мятежа Банкомъ заключенныя, остались въ своей силѣ и дѣйствія заведенія воспріяли прежнее теченіе. Обозрѣвая положеніе дѣлъ Банка прежде и послѣ мятежа, нельзя не удостовѣриться, что обороты его въ теченіе сего времени уменьшились на 60 м. злот., прибыли же его составили противъ прежняго едва десятую часть. Незавирая на такой подрывъ, капиталы Банка послѣ мятежа начали опять быстро умножаться, ибо простираясь въ 1832 году на сумму не свыше 73 м. они въ слѣдующемъ уже году доходили до 103 м. злот., всѣхъ же оборотовъ было: въ 1832 на 538 м., въ 1833 на 559 м., а въ 1834 на 738 м. злотыхъ. Въ числѣ предпріятій, въ которыя входилъ Банкъ, важнѣйшее составляетъ устроеніе шоссе. По незна-

Wyciąg ze zdania sprawy z dziełań administracyi Królestwa Polskiego w latach od 1829 do 1835.

(Ciąg dalszy).

10) *Bank Polski*. Dopełniony początkowie kapitał zakładowy Banku dziesięciu milionami, wzrastał bezustannie tak z własnych obrótów, jako też summi spornych i wszelkiego rodzaju depozytów. Od roku 1828, Bank stał się składem wszystkich kapitałów publicznych, i instytucyjnych. Z tej przyczyny, wartości powierzone Bankowi w roku 1829, wynosiły 118,000,000 złp. a w roku 1830, 150,000,000 złp. Zwroty roczne wynosiły: w roku 1829 przeszło 261, a w roku 1830 przeszło 270 milionów; ogólny zaś obrót kapitałów Banku, czynił w roku 1829, przeszło 370,000,000, a w roku 1830, 410,000,000 złotych polskich. Zwroty roczne wynosiły w pierwszym roku przeszło 261,000,000 złp., a w drugim przeszło 270,000,000 złp. Wśród tak pomyślnego wzrostu Banku Polskiego, wybuchnął rokosz, zagrożający zakładowi temu zupełnym upadkiem. Jednakże, przez akuratne i ściśle wypełnienie obowiązków, zwierzchność Bankowa, potrafiła utrzymać kredyt tej instytucji, tak w kraju, jak i za granicą, a po przywróceniu prawej władzy, jednem z pierwszych dziełań Głównowodzącego, było zabezpieczenie całości funduszów Bankowych. Uwieziona przez powstańców kassa, w summie 5,000,000 złp. odzyskaną została; zachowano moc układowi, które Bank przed rokoszem pozawierał, i rzeczy do właściwego toku wróciły. Porównyując stan Banku przy zamknięciu rachunków, z końcem 1831 r., z takimże stanem przed rokoszem, widzieć się daje, iż z ogólnych obrótów ubyło blisko, sześćdziesiąt milionów złotych, a zyski tego roku, za ledwie dziesiątej części dawniejszych wyrównywały. Pomimo tak wielkich strat, fundusze Banku, po rokoszu szybko powiększać się zaczęły: albowiem wynoszące w roku 1832, niewięcej jak 73,000,000 złp., w następny rok dochodziły do 103,000,000 złp.; wszystkich zaś obrótów było w 1832 roku do 538,000,000, w roku 1833 do 559,000,000, a w 1834 roku do 738,000,000 złp.

Między przedsięwzięciami, któremi się Bank zatrudnia, najważniejszą jest, budowa dróg bitych. Gdy

чительности поступающаго на сей предмет сбора, невозможно было приступить къ постройкѣ шоссе съ желаемою скоростію, по чему Банкъ, съ Высочайшаго разрѣшенія, въ 1829 году обязался устроить шесть главныхъ дорогъ, съ употребленіемъ на сіе 14-ти милліоновъ. Начало сдѣлано съ дороги: Краковской, Люблинской и Волинской. Независимо отъ сихъ шоссе, по возстановленіи законнаго порядка, приступлено было къ устройству новыхъ, для коихъ работы производятся съ неизменною быстротою.

Кромѣ сего, Банкъ съ 1834 года принялъ на себя окончательныя работы по Августовскому каналу, въ вознагражденіе чего, Правительство разрѣшило ему порубку, въ продолженіе десяти послѣдующихъ годовъ, леса въ казенныхъ имѣніяхъ Августовской Губерніи.

По случаю неокончанія ликвидаціи Внутреннихъ Государственныхъ долговъ и неприведенія въ устройство долговъ вѣнскихъ, Банкъ, согласно установленію своему, продолжалъ въ теченіе и послѣднихъ шести лѣтъ, покупку свидѣтельствъ Центральной Ликвидационной Коммисіи.

Въ казну Царства поступило изъ прибылей Банка:

въ 1829 году до	3 м. 329 т. золотыхъ.
— 1830	2 м. 594 т.
— 1831	256 т.
— 1832	2 м. 447 т.
— 1833	2 м. 806 т.
а въ 1834	3 м. 220 т.

11) *Земское кредитное общество.* Билетовъ сего общества по 1-е Января 1829 выпущено было всего на сумму 119 м. золотыхъ. Въ теченіе послѣднихъ шести лѣтъ, общество выдало подъ залогъ какъ казенныхъ имуществъ, такъ и частныхъ имѣній, билетовъ на 122 м., такъ, что масса всѣхъ билетовъ выпущенныхъ со времени учрежденія общества по 1 Января 1835 года, простиралась на 241 м. золотыхъ. Но какъ уплатою капитала извлечено было изъ оборота тѣхъ билетовъ на 43 милліона, то и осталось ихъ къ 1835 году, на сумму 198 милліоновъ золотыхъ.

Точное и строгое исполненіе правилъ общества, утвердило кредитъ его и приобрѣло ему довѣріе публики какъ внутри, такъ и внѣ предѣловъ Царства. Въ 1830 уже году, билеты общества ходили почти по именователной цѣнѣ ихъ; хотя же во время мятежа, курсъ ихъ нѣсколько и понизился, но сіе приписать должно не иному чему, какъ принужденному въ то время выкупу значительнаго числа билетовъ, въ депозитъ бывшихъ. По возстановленіи общественаго спокойствія, курсъ ихъ немедленно возвысился, такъ, что въ концѣ 1831 года, билеты общества принимались уже предпочтительно предъ иностранными Государственными фондами. Установленіе сіе съ самаго учрежденія своего принесло краю неисчислимыя выгоды, и по прекращеніи мятежа, обнаружило благотворное свое дѣйствіе. Выпускомъ билетовъ, оно успѣло оживить денежные обороты въ Царствѣ и пользуясь покровительствомъ Правительства, съ своей стороны оказало важное содѣйствіе, для поддержанія и усиленія земледѣльческой промышленности. *(Окончаніе впрѣдъ).*

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А в с т р і я.

Вѣна, 26-го Марта.

Восемь уже дней распространяющійся здѣсь слухъ о смерти *Ибрагима-Паши* въ Сиріи, который до сихъ поръ требовалъ еще подтвержденія и принадлежалъ къ невѣроятнымъ извѣстіямъ, сегодня опровергнуто новымъ равно важнымъ слухомъ. Купецкія письма изъ Александріи (черезъ Триестъ) сообщаютъ извѣстіе, (веруясь впрочемъ за оное), что Египетскія войска потеряли въ Сиріи чувствительную потерю. Большая часть Сиріи будто совершенно возмущилась. Сообщаемъ это извѣстіе не ручаясь впрочемъ за его подлинность.

27-го Марта.

Съ новѣйшею почтою изъ Константинополя, полученныя здѣсь письма, неоставляютъ почти сомнѣнія, что вкратцѣ упомянутое вчера, прибывшее сюда изъ Александріи черезъ Триестъ извѣстіе, заслуживаетъ полное вѣроятіе, хотя донесенія изъ Константинополя, доходятъ только до 7-го, изъ Смирны до 2-го ч. с. м. а полученныя черезъ Константинополь извѣстія изъ Александріи до 16 Февраля. Они согласно уведомляютъ, что народъ Аванской провинціи, возсталъ дружно, чтобы отвратить новыя притѣсненія въ наборѣ рекрутъ для Египетской службы, что бунтовщики разбили Египетскаго Генерала назначеннаго для принужденія ихъ, и много взяли въ плѣнъ, что далѣе, жители Ливана и изъ окрестностей мертваго моря присоединились къ мятежу, который все болѣе распространяется, между тѣмъ, какъ Египетскія войска во многихъ мѣстахъ

zakres funduszu szarwarkowego, nie dozwalał zamierzonego w tej czynności pośpiechu, zawartą została jeszcze w roku 1829, wedle Najwyższego Rozkazu umowa, mocą której, Bank obowiązał się udzielić 14 milionów pożyczki, na przedsięwzięcie sześciu główniejszych traktów, i sam podjął się tej budowy. Rozpoczęto naprzód roboty na traktach: Krakowskim, Lubelskim i Wołyńskim, a po uśmierzonem buncie, obok dalszego prowadzenia dawniejszych robot, przedsięwzięto nowe, i ta praca nigdy z większym nie postępowwała pośpiechem.

Oprócz tego, Bank od r. 1834, objął kierunek dalszych robot około kanału Augustowskiego; dla pokrycia zaś wydatków, jakich to przedsięwzięcie wymaga, zakupił na lat 10 poręby drzewa w lasach Rządowych Gubernii Augustowskiej.

Co do zaspokojenia długu krajowego, gdy likwidacya wewnętrzna dotąd nie jest ukończoną, a zewnętrzna na ostateczne załatwienie oczekuje, Bank, stosownie do ustawy swojej, trudnił się w ubiegłych sześciu latach, spłaceniem dowodów Kommissyi Centralnej likwidacyjnej.

Z zysków swoich Bank polski, wniosł do kassy Królestwa:

w r. 1829 do	3,392,000 złp.
— 1830	2,594,000 —
— 1831	256,000 —
— 1832	2,447,000 —
— 1833	2,806,000 —
а w 1834	3,220,000 —

11) *Towarzystwo Kredytowe Ziemskie.* Listów zastawnych tego Towarzystwa, do 1 stycznia 1829 r., było w obiegu, za sumę około 119,000,000 złp. Wypożyczyło Towarzystwo w następnych sześciu latach, tak na dobra Rządowe, jako i prywatne, 122,000,000 złotych, tak, że summa ogólna wszystkich listów zastawnych, wypuszczonych od dnia ustanowienia Towarzystwa, po dzień 1 stycznia 1835 r., wynosiła 241,000,000 złp.; że zaś w tymże czasie umorzono złotych polskich, 43,000,000, przeto pozostało w obiegu po dzień 1 stycznia 1835 r., 198,000,000 złotych.

Ścisłe wykonanie prawa, nadało instytucji tej, w kraju i za granicą wziętość i ufność. Już w roku 1830 kurs listów zastawnych dochodził nominalnej ich wartości; lubo zaś w czasie rokосу chwilowo się zniżył, przecież to nie czemu innemu przypisać należy, jak przymuszonej sprzedaży znacznego kapitału w listach zastawnych, w depozycie będących; ale zaraz po uśmierzonem rokосу, kurs ich stopniowo podnosił się zaczął tak dalece, że w końcu 1831 r., porównane z innymi papierami zagranicznymi, doznawały wyższego pokupu. Jeżeli systemat kredytowy, w chwili zaprowadzenia swego, przyniósł dla kraju nieocenione korzyści, nie mniej zbawienną stał się pomocą i po uśmierzeniu rokосу. Przez wypuszczenie listów zastawnych, potrafił ożywić obrót pieniądza w kraju, a przy opiece Rządu, dopomógł ze swej strony do utrzymania i polepszenia się rolniczego przemysłu.

(Dokończenie nastąpi).

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A u s t r i a.

Wiedeń, 26-go Marca.

Przez listy kupieckie od 8 dni rozszerzona tu pogłoska o śmierci *Ibrahima-Baszy* w Syryi, która nie miała żadnego potwierdzenia i należała bez wątpienia do rzędu bajek, dzisiaj zaprzeczona przez nową równie ważną pogłoskę. Listy bowiem kupieckie z Alexandryi (przez Tryest), udzielają niezareczone jeszcze wiadomości, że wojska Egiptskie w Syryi, dotkliwą poniosły klęskę. Większa część Syryi ma się znajdować w otwartém powstaniu. Udzielamy tę wiadomość, lecz za prawdziwość jej nie ręczymy.

Dnia 27-go.

Z najnowszą pocztą z Konstantynopola otrzymane tu listy, zaledwie zostawiają do wątpienia, że krótko namięniona wczora, otrzymana tu przez Tryest z Alexandryi wiadomość, zupełnie jest prawdziwą, chociaż doniesienia z Konstantynopola dochodzą tylko do d. 7, ze Sмирны do d. 2 t. m., a otrzymane przez Sтамбул doniesienia z Alexandryi do 16 Lutego. Zgodnie one donoszą, że ludność prowincyi Awuan powstała w masę, dla oparcia się nowym ucieczkom w zaciągu rekrutow do wojska Egiptskiego, że buntownicy Egiptskiego Jenerała, który był wysłany dla ich przymuszenia, pobili i wiele ludzi wzięli w niewolę, że dalej mieszkańcy Libanu i z okolic morza Martwego przyłączyli się do powstania i coraz więcej rozszerzają się po tym kraju, gdy tymczasem wojska Egiptskie na innych miejscach częściowo ponoszą porażki. Skutkiem tych wypadków, *Ibrahim Basza* znalazł się spowod-

поражены. Въ слѣдствіе сихъ происшествій *Ибрагимъ-Паша* принужденъ былъ требовать помощи отъ отца своего который отправилъ Военнаго Министра *Ахметъ-Пашу* съ нѣсколькими полками въ Сирію. Новѣйшіе купеческіе письма полученныя здѣсь чрезъ Триестъ изъ Александріи, доходятъ до 4 Марта и уведомляютъ, что *Ахметъ-Паша* встрѣтилъ нападеніе взбунтовавшихся Сирійцевъ близъ Яффы, разбить и весь почти его корпусъ уничтоженъ. Негерпѣливо ожидаютъ подробностей о семъ дѣлѣ, которое можетъ быть очень важнымъ для будущности Востока. — Впрочемъ новѣйшія письма изъ Константинополя несообщаютъ никакой важной новости.

— Чрезъ Триестъ получены также новѣйшія извѣстія изъ Авіны, упоминающія о слухѣ, что Ея Велич. Королева *Амалия* беременна.

Пестъ, 19-го Марта.

Хотя вода оставила насъ, Дунай возвратился на свое мѣсто, и только нѣкоторые самыя низкія улицы, наполнены оставшимся иломъ и лужами; но при всемъ томъ ужасная драма еще не прекратилась. Страшное паденіе домовъ продолжается. Вчера вечеромъ опять обрушилось новое великолѣпное зданіе противу Леопольдштадской церкви и паденіемъ своимъ разрушило часть сосѣдняго дома. Изъ непрочино построенныхъ домовъ въ предмѣстіяхъ, неосталось ни одного, прочнѣйшіе только остались до сихъ поръ. Число завалившихся домовъ полагаютъ 1,500. Офиціальныя свидѣнія еще неимется. Несчастный Пестъ представляетъ трогательное зрѣлище. Эгого, за нѣсколько дней богатый, цвѣтущій, промышленный городъ, который принадлежалъ уже къ прекраснѣйшимъ въ Европѣ, коего число жителей превосходило уже 90,000 — представляетъ теперь бѣдствіе и горестъ. Богатѣйшіе жители толпами выходятъ въ Офенъ. Потеря товаровъ истребленныхъ водою въ нашихъ лавкахъ, чрезвычайно велика; особенно подверглись тому предметы роскоши и моды. Книгопродавцы понесли также большой убытокъ. Особенный видъ представляла лютеранская церковь въ Пестѣ. Она была открыта для пріюта несчастныхъ неимѣющихъ пристанища, и наиболее находили въ ней убѣжище Евреи, которые въ Христіанской церкви приносили пламенные свои молитвы.

Прага, 27-го Марта.

Вчера въ 2 часа по полудни скончался на 61-мъ году жизни здѣшній Князь Архіепископъ, Андрей Алоизій Графъ *Скарбекъ*, въ слѣдствіе апоплексическаго удара, поразившаго его 23-го ч. с. м.

(A.P.S.Z.)

Франція.

Парижъ, 24-го Марта.

Въ Королевскомъ дворцѣ очень радуются тому, что Герцогиня *Орлеанская* беременна. Герцогиня будто уведомила уже о томъ свою фамилію въ Германіи, которая съ душевнымъ удовольствіемъ приняла это извѣстіе. Престоль младшей линіи Бурбоновъ, все болѣе упрочивается, и такъ сказать, все болѣе испытываетъ благополучія.

— Г. *Сильвестръ де Саси* въ завѣщаніи своемъ, возложилъ обязанность на Г-на *Гранжере Делагранжъ*, ученаго французскаго оріенталиста и хранителя арсенальной бібліотеки, составить каталогъ восточнымъ его рукописямъ.

— Жур. *Toulonnais* отъ 14-го ч. с. м., о посланникѣ *Адель-Кадера* уведомляетъ слѣдующее: „*Ben-Arachъ* 3-го ч. вступилъ на пароходъ *le Cerbere*, но едва совершилъ 20 часовъ пути, какъ морская болѣзнь такъ его изнурила, что онъ не хотѣлъ плыть далѣе и рѣшился отказаться отъ своего посольства. Сопутники его съ трудомъ успѣли склонить его къ дальнѣйшему путешествію. 7-го ч. онъ благополучно прибылъ на мѣсто. Немедленно потомъ отправился съ своимъ переводчикомъ, съ Евреемъ *Бенъ-Дюрандомъ* и *Мавромъ Абурдерга* въ карантинный госпиталь, куда отосланы также животныя, предназначенныя Королю. Тюки съ другими подарками, остались на корабль. Во время карантина, Арабы жили весьма бережливо, питаясь только Серацинскимъ пшеномъ и рыбою, приготовляемыми собственнымъ ихъ поваромъ. Капитанъ корабля, желая почтить новаго гостя, отправилъ къ нему почетную стражу, состоящую изъ одной компаніи, что очень изумило Посланника, и онъ подумалъ что его почитаютъ плѣннымъ. Никто не могъ его убѣдить въ истинѣ и на послѣдокъ признано прилечьнымъ, совершенно отнять почетную стражу. Впрочемъ *Бенъ-Арахъ* являетъ довольно щедроты; людямъ высадившимъ его на землю, далъ полную горсть монеты по пяти франковъ.

— *Messenger* сообщаетъ: „Въ дипломатическихъ собраніяхъ много говорятъ о несправедливомъ происшествіи, будто случившемся въ отношеніи нашего Посланника при Туринскомъ Дворѣ. Если подробности по

ванымъ žáдаć pomocy od swojego ojca, który wysłał do Syrii swojego Ministra Wojny *Ahmed-Baszę* z kilku pólkami. Najnowsze otrzymane tu przez Tryest z Alexandryi listy kupieckie, dochodzą do dnia 4 Marca i donoszą, że *Ahmed-Basza* napadniony został nie daleko Jaffy od zbuntowanych Syryjczyków, pobity i cały prawie jego korpus zniszczony. Z natężeniem oczekują bliższych szczegółów o tej rozprawie, która może być wielkiej wagi dla przyszłości Wschodu. — Zresztą nowsze listy z Konstantynopola żadnej ważnej nie udzielają wiadomości.

— Przez Tryest także otrzymaliśmy najnowsze wiadomości z Aten, które udzielają pogłoskę, że Królowa *Amalia* jest przy nadziei.

Pest, 19-go Marca.

Woda chociaż nas opuściła, Dunaj powrócił do swojego łóżyska, i kilka tylko bardzo niskich ulic, napełnione są jeszcze pozostałym błotem i kałużami; lecz straszliwy dramat jeszcze się nie skończył, okropne zapadanie domów nieustaje. Wczora wieczorem z wielkim łoskotem zapadł nowy gmach wspaniały przeciwko Leopolstadzkiego kościoła i zburzył część domu sąsiedniego. Ze słabo budowanych domów na przedmieściach ani jeden nie pozostał; trwalsze tylko i mocniejsze trzymają się dotąd. Liczbę zapadłych domów podają na 1,500. Urzędowych wiadomości nie ma jeszcze. Nieszczęsny Pest rozdzierający stawi widok. To, przed kilką dniami, tak zamożne, kwitnące przemysłowe miasto, które się już liczyło do najpiękniejszych w Europie, którego liczba mieszkańców przechodziła już 90,000, okazuje tylko nędzę i nieszczęście. Majętniejsi mieszkańcy wychodzą teraz w masie, najwięcej do Budy. Strata w towarach zniszczonych w naszych sklepach przez wodę, jest nadzwyczaj wielką; szczególnie uległy temu losowi przedmioty zbytku i mody. Księgarze podobnie wielką ponieśli stratę. Szczególniejszy widok przedstawiał kościół Luterski w Peście. Był on otwarty na przyjęcie nieszczęśliwych i niemających przytułku, a najwięcej szukali w niem schronienia żydzi, którzy w kościele Chrześcijańskim głośno i gorąco zanosili modły.

Praga, 27-go Marca.

Wczora o godz. 2 po południu, tutejszy Xiążę Arcy-Biskup, Jędrzej Aloizy Hrabia *Skarbek* Ankwicz z Posławic, zakończył tu życie od apoplexyi, którą był uderzony jeszcze d. 23, mając wieku lat 61. (A.P.S.Z.)

FRANCYA.

Paryż, dnia 24 Marca.

W Pałacu Królewskim panuje radość zupełna: nie masz już bowiem żadnej wątpliwości, że Xiężna *Orleañs* jest przy nadziei. Xiężna doniosła już podobno o tém rodzinie swojej w Niemczech, która wiadomość tę przyjęła z uczuciem rzetelnego ukontentowania. Tron młodszej linii Burbonów, staje się więc coraz mocniej utwierdzonym i można powiedzieć coraz więkšej pomyślności doznającym.

— Pan *Silvestre de Sacy* zobowiązał w testamencie swoim Pana *Grangeret Delagrangę*, uczonego orientalistę francuzkiego i konserwatora biblioteki arsenальной, ażeby ułożył katalog jego rękopismów wschodnich

— Dziennik *Toulonnais* z d. 14 b. m. donosi o postanniku *Abdel-Kadera*, co następuje: „*Ben-Arach* wsiadł d. 3 na pokład parowego okrętu *le Cerbere*, ale zaledwie upłynął 20 godzin drogi, tak mocno zmęczyła go choroba morska, że nie chciał dalej płynąć i postanowił zrzec się swego postannictwa. Z trudnością tylko zdołali nakłonić go do wytrwałości jego towarzysze. Dnia 7 przybył szczęśliwie na miejsce. Udał się on natychmiast ze swoim tłumaczem, z żydem *Ben Durand* i z *Maurem Aburderha*, do lazaretu kwarantanny, gdzie odesłano także i zwierzęta, dla Króla przeznaczone. Paki z innemi podarunkami zostały na okręcie. Podczas kwarantanny, żyli Arabowie bardzo skromnie, nie jedząc, jak tylko ryż i ryby, co im ich własny kucharz przyprawiał. Kapitan portowy, chcąc uczcić nowego gościa, posłał mu straź honorową z jednej kompanii złożoną, co zmieściła niezmiernie postannika sądził bowiem, że uważają go za jeńca. Niepomogły żadne perswazyje; uznano naręcznie za rzecz stosowną, odwołać zupełnie straź honorową. *Ben-Arach* okazuje się z resztą dość hojny; ludziom, którzy go na ląd przewieźli, dał garsę pełną sztuk pięć - frankowych.

— W *Messenger* czytamy: „W dyplomatycznych zgromadzeniach wiele mówią o nieprzyjemnym wypadku, który miał się zdarzyć względem Posła naszego przy dworze Turynskim. Jeśli szczegóły, o których się

сему дѣлу, коихъ не сообщаемъ до получения обстоятельнѣйшихъ извѣстій, вѣроятны, то необходимо было бы замѣстить Г-на *Румини* другимъ Посланникомъ.“ По донесеніямъ *Constitutionnel*, будто нарушение этикета, дало поводъ къ жалобѣ Туринскаго двора.

26-го Марта.

Courrier français уведомляетъ, что Князь Павелъ *Эстергази* изъ собственнаго имѣнія назначилъ миліона гульденовъ для покрытія издержекъ при представленіи Императора Австрійскаго, во время коронаціи Англійской Королевы.

— *Messenger* сообщаетъ, что ожидаютъ въ Парижъ Нидерландскаго Посланника Барона *Фегелл*, для донесенія о намѣреніи его Монарха, въ отношеніи Белгій.

— Правительство публикуетъ сегодня слѣдующую телеграф. депешу изъ Бреста отъ 25 Марта въ 8½ час. утра: „*Морской Префектъ къ Морскому Министру*. Корабль *Nisus* послѣ 32-дневнаго путешествія прибылъ сюда изъ Гаити. Коммиссары ничего не пишутъ ко мнѣ, но Капитанъ брита уведомляетъ, что въ Гаити общая радость, по случаю заключенія съ Франціею договора, опредѣляющаго рѣшительное признаніе, миръ, дружбу, взаимность, вознагражденіе 60 милліон., уплачивая съ 1838 по 1867 и что уже почти 3 милліон. находится на корабль *Nereïde*.“

— Одинъ здѣшній журналъ при сообщеніи сказанной телегр. депешы, замѣчаетъ: „Вчера вечеромъ Министры были весьма довольны. Многие изъ нихъ въ слѣдствіе полученныхъ депешей собрались у Президента Совета. Они увѣрены что благоприятныя извѣстія изъ Гаити, много подѣйствуютъ на утвержденіе ихъ мнѣ; но изъ содержанія депешы видно, что Морскій Префектъ не получилъ офиціально сихъ извѣстій. Впрочемъ трудно вѣрить, чтобы Президентъ *Бойерз* рѣшился такъ скоро выслушать представленіе коммиссаровъ, такъ какъ незадолго до прибытія ихъ, произнесъ рѣчь, обнаруживающую совершенно противный образъ мыслей.“

— Въ письмѣ изъ Логроньи отъ 17-го ч. уведомляютъ: „Генераль *фанз Галенз* сдѣлалъ изъ Віаны рекогносцировку и отразилъ Карлистовъ приближавшихся къ сему городу. Генераль *Эспартеро* узнавъ, что *Герге* съ 6,000 чел. идетъ на Мендавию, отпирался въ Лодоцу, а между тѣмъ *фанз Галенз* послѣдшилъ къ бродамъ при Мендавіи и Ст. Мартенъ, чтобы опередить тамъ Карлистовъ. Генераль *Рибера* двинется къ Гихару, чтобы остановить *Кабреру*, который кажется хочетъ угрожать Сарагоссѣ. *Леонъ-эль-Конде* приблизился къ Эбру, чтобы наблюдать за движеніями *Кабанеры*. *Донъ-Карлосъ* все еще получаетъ изъ Франціи жизненные припасы, амуницію, вооруженіе и даже лошадей, въ слѣдствіе чего Генераль *Эспартеро*, далъ приказъ Генералу *Але*, осадить границы многими небольшими корпусами. Нѣсколько дней *Эспартеро* оказываетъ большую дѣятельность; его прокламація кажется предвѣщала новую энергію.“

— Пишутъ изъ Байонны отъ 21 ч.: „Новый Карлистскій экспедиціонный корпусъ, изъ Менской долины отправился во внутренность края; онъ имѣетъ 8 батал. пѣхоты и 300 чел. конницы. Командуетъ онымъ Графъ *Негри*. Христиансы подъ командою *Латре* и *Кастанеда* напрасно покушались остановить экспедицію, и по послѣднимъ извѣстіямъ она дошла уже до Сонсилло между Вилларкайо и Рейноза. Неизвѣстно, пойдетъ ли она чрезъ Эбрь, или по сю сторону вступить въ Кастилію или Астурію.“

— Съ удивленіемъ замѣчено на сегодняшней биржѣ большое движеніе въ курсахъ Испанскаго дѣйствительнаго долга; онъ возвысился съ 21½ на 23. Говорятъ что сегодня утромъ прибывшій изъ Мадрида курьеръ, доставилъ извѣстіе о заключеніи весьма выгоднаго для Испаніи займа. (A.P.S.Z.)

А н г л і я.

Лондонъ, 17-го Марта.

Императорскій Парламентъ *). Нижняя Палата. Засѣданіе 14 г. с. м., не представляло никакой важности.

Засѣданіе 15 г. с. м. Послѣ изданія распоряженій о новомъ выборѣ члена Парламента изъ Маидстона, вмѣсто умершаго Г-на Виндгама Левисъ, Г. членъ Парл. *Вилберз* изъ Вульвергамптона сдѣлалъ предложеніе, чтобы Палата перемѣнилась въ комитетъ для разсмотрѣнія слѣдствій существующихъ законовъ о привозѣ и вывозѣ хлѣба. Почтенный членъ представлялъ эти законы самими строгими и несправедливѣйшими изъ всѣхъ, какіе только были определе-

*) Англійскій Парламентъ пользуется именуемъ „Царскаго, или Императорскаго Парламента“ (Imperial Parliament.) (P.)

дознаваемы въ томъ видѣ, а которыхъ удіеленіе задерживаемы, нимъ не будиemy mieli докладнѣйшихъ wiadomości, są prawdziwe, tedyby stało się koniecznym, zmienić P. Rumigny przez innego posła.“— Podług *Constitutionnel*, uchybienie przeciwko etykietcie dało powód do zażalenia dworowi Turyńskiemu.

Dnia 26.

Courrier Français donosi, że Xiąże Paweł *Esterhazy* z własnego swego majątku przeznaczył sumę million guldenów na kosztą przy reprezentowaniu Cesarza Austryackiego podczas koronacyi Królowej Angielskiej.

— *Messenger* donosi, że Poseł Niderlandzki, Baron *Fagel*, oczekiwany jest do Paryża, dla doniesienia o zamiarachъ swojego Monarchy względemъ Belgii.

— Rządъ ogłosił dzisiaj następującą depeszę telegr. z Brestu pod 25 Marca o pół do 9 rano: „*Prefekt morski do Ministra marynarki*. Okręt *Nisus* przybył tu właśnie z Hayti po 32 dniachъ żeglugi. Kommissarze nie mi nie donoszą, lecz Kapitanъ brygu zawiadamia, że w Hayti powszechna radość z powodu zawarcia dwóch układów z Francją, które utwierdzają ostateczne uznanie, pokój, przyjazn, wzajemność, wynagrodzenie 60 million., wypłacając od roku 1838 do 1867, i że już prawie 3 mill. znajduje się na pokładzie *Nereïde*.“

— Jeden z tutejszychъ dzienników przy udzieleniu powyższej depeszy telegraficznej, czyni następującą uwagę: „Ministrowie wczora wieczoremъ byli bardzo zadowoleni; wielu z nich skutkiemъ otrzymanej z Brestu depeszy telegraficznej, zgromadili się u Prezidenta Rady. Byli oni przekonani, że pomyślnie wiadomości z Hayti, bardzo dopomogły do utwierdzenia ichъ miejsc; lecz z treści depeszy wyraźnie się pokazuje, że Prefekt morski nie otrzymał drogą urzędową tej wiadomości. Zresztą trudno wierzyć, ażeby Prezydent *Boyer*, tak się prędko zeterminował, wysłuchać przełożeńъ kommissarzy, gdyż, przedъ samémъ jeszcze ichъ przybyciemъ, miałъ mowę, z której się okazywał przeciwny sposóbъ myślenia.“

— List z Logronio pod d. 17 donosi: „Jenerał *van Hallen*, przedsięwziął z Viana wycieczkę i odparł Karolistów, którzy się zbliżyli byli do tego miasta. Jenerał *Espartero*, dowiedziawszy się, że *Guergué* w 6,000 ludzi idzie na Mendavia, udał się do Lodozy, a tymczasem *van Hallen* pośpieszył ku brodom pod Mendavia i St. Martin, dla zajścia przodu Karolistomъ. Jenerał *Ribero* manewruje na Hijar, dla utrzymania w granicachъ *Kabrery*, który zdaje się chce zagrażać Saragossie. *Leon-el-Conde* zbliżył się do Ebru, dla postrzegania poruszeń *Cabanero*. *Don Carlos* ciągle jeszcze otrzymuje z Francyi zapasy żywności, amunicyą, broń a nawet konie, przezъ co Jenerał *Espartero* został spowodowany dać rozkazъ Jenerałowi *Alaix*, ażeby opatrzył granice kilku niewielkimi korpusami. Od dni kilku *Espartero* rozwija wielką czynność; odezwa jego zdawała się być poprzedniczką nowej energii.“

— Z Bayonny donoszą pod d. 21: „Nowy korpus wyprawy Karolistowskiej, udał się z doliny Mena do środka kraju; składa się on z 8 batal. piechoty i 300 ludzi jazdy. Wyprawa ta dowiedzona jest przezъ Jenerała *Negri*. Krystyniści, pod wodzą *Latre* i *Castaneda*, nadaremno usiłowali wstrzymać wyprawę, i podługъ ostatnichъ doniesień, doszła już ona do Soncillo, pomiędzy Villarcayo i Reynosa. Niewiadomo, azali pójdzie ona za Ebr, lub po tej stronie wtargnie do Kastylii albo Asturyi.“

— Na dzisiejszej giełdzie z zadziwieniemъ postrzegano ożywiony ruch w kursachъ Hiszpańskiego długu rzeczywistego: podniósł się on bowiem z 21½ na 23. Mówią, że przybyły dzisiaj rano goniec z Madrytu, przywiózł wiadomość o zawarciu bardzo korzystnej dla Hiszpanii pożyczki. (A.P.S.Z.)

А н г л і я.

Лондонъ, dnia 17-го Марца.

PARLAMENTъ ЦЕСАРСКИ *). Izba Niższa Posiedzenie 14 b. m. nie przedstawiało żadnego interesu.

Posiedzenie 15 b. m. Po wydaniu rozkazu o nowymъ wyborze członka parlamentu z Maïdstone, na miejsce zmarłego P. Wyndham *Lewis*, P. C. P. *Villiers*, z Wolverthampton, powstał i podał wniosek, iżby Izba zamienita się w komitet do rozbioru skutkówъ praw istnącychъ o przywozie i wywozie zboża. Szan. członekъ wystawiałъ te prawa, jako najokrutniejsze i najnieszczelnniejsze ze wszystkich, jakie były ustanowione za parlamentówъ niezreformowanychъ. Skończył mówiąc, że

*) Parlamentъ Anielski używa tytułu „Cesarского, czyli Imperatorskiego Parlamentu“ (Imperial parliament.) R.

ны непреобразованными парламентами. Окончили тѣмъ, что онъ сдѣлаетъ предложенія на счетъ уничтоженія закона о хлѣбѣ. Сиръ В. *Molesworth* поддерживалъ предложеніе, противу котораго возсталъ Маркграфъ Чандосскій. Предложеніе Г. *Вилера* отвергнуто большинствомъ 300 голосовъ противу 95.

Засѣданіе 16-го г. с. м. По представленію Сиръ Р. *Пилла*, Лордъ *Пальмерстонъ* объявилъ, что бумаги касающіяся установленія границъ съ Соединенными Штатами, уже печатаются и немедленно будутъ предъявлены. На востребованіе Г-мъ *Милнъ* объясненій по предмету слуховъ, будто Г. Макъ-Нейлъ, Британскій Посланникъ при Персидскомъ Дворѣ, оставилъ уже свое мѣсто и что произошли явныя недоразумѣнія между Персією и Англією, Лордъ *Пальмерстонъ* отвѣчалъ, что Министерство ни о чѣмъ не уведомлено официально; ему только известно, что ни одинъ изъ *Офицеровъ* состоящихъ въ службѣ Шаха, не участвовалъ въ его экспедиціи въ Гератъ, что въ этой экспедиціи находился только одинъ *Офицеръ* Англичанинъ и то несостоящій въ Персидской службѣ. Когда Шахъ приближался къ Гератскимъ границамъ, курьеръ съ депешами отъ Г-на Макъ-Нейля, возвращающійся изъ Тегерана, захваченъ солдатами Шаха, отведенъ въ лагерь, тамъ у него отобрали депеши, ужасно избили его и не смотря на представленія Англійскаго Полковника *Содарта*, не скоро выпустили на свободу. Господинъ *Макъ-Нейлъ* требовалъ удовлетворенія за такое насиліе, нарушающее права народовъ, и уведомили Англійское Министерство, что въ случаѣ отказа, онъ прекратитъ все дипломатическія сношенія съ Персією и останется тамъ какъ частный человекъ, или перейдетъ въ Турцію. За два дня получены новѣйшія депеши Г-на Макъ-Нейля, въ которыхъ уведомятъ, что еще не получено никакого удовлетворенія, но что ожидаетъ его.

Потомъ представился третій дипломатическій вопросъ; Сиръ *Стратфордъ-Канингъ*, желалъ знать, начало ли Правительство какіе переговоры на счетъ дальнѣйшей осады Кракова вооруженною силою. Лордъ *Пальмерстонъ* отвѣчалъ, что о томъ ведена была переписка съ Австрією, и что Государство сіе обещало, что войска будутъ отозваны, какъ только достаточно будетъ устроена Краковская милиція. Засѣданіе кончилось преніями по мѣстнымъ дѣламъ и продолженіемъ преній о билѣ въ отношеніи бѣдныхъ въ Ирландіи.

— Засѣданіе Палаты Лордовъ 15-го ч. не представляло ничего важнаго. (Т. Р.)

24-го Марта.

Въ разныхъ военныхъ департаментахъ, господствуетъ теперь большая дѣятельность; занимаются вооруженіемъ и доставленіемъ матеріала для войскъ, долженствующихъ участвовать въ большой экспедиціи въ Канаду. 74-пушечный корабль *Гестингсъ* очень поспѣшно готовится для Графа *Дургема*. Люди и лошади будутъ отправлены 1 или 2 ч. будущ. м., а экспедиція около 10 Апрѣля отплыветъ изъ Портсмута. Въ Вестиндіи къ сему кораблю, присоединится еще много другихъ, и Лорды Адмиралтейства заботятся о томъ, чтобы въ Ямаикъ и при другихъ Вестиндскихъ островахъ, находилось въ готовности достаточно количество канонерскихъ ботовъ чтобы на каждое востребованіе высадить войска въ мятежные округа Канады, если мятежники послѣ прокламаціи Лорда *Дургема*, не положить оружія и не возвратятся на родину.

— Определенное на 27-е ч. предложеніе Лорда *Элиота* въ отношеніи Испанскихъ дѣлъ, по донесеніямъ *Morning Chronicle*, содержитъ обзоръ всей Министерской и иностранной политики. Посему упомянутый журналъ находитъ себя вынужденнымъ, указать на немедленное примиреніе Голландско-Бельгійскихъ споровъ, на заключенный за нѣсколько мѣсяцевъ между Англією и Голландією, судоходный договоръ и на содержащееся въ Бельгійскихъ журналахъ извѣстіе, о предстоящемъ заключеніи торговаго трактата между Англією и Бельгією, какъ явныя свидѣтельства о дѣйствіяхъ Министерской политики, чего, по мнѣнію *Chronicle*, Торіи не могли бы сдѣлать.

— *Standard* уведомятъ, что Лордъ *Гленельзъ* въ Верхней Палатѣ, и Лорды *Д. Россель* и *Говикъ* въ Нижней, намѣрены были предложить мѣру, на счетъ военнаго заселенія Канады, такимъ образомъ, какъ въ Россіи берега Дибра и Леманскаго озера, чтобы всѣмъ получающимъ пенсіонъ унтеръ-офицерамъ и рядовымъ, которые хотѣли бы отправиться туда на поселеніе, а также тѣмъ солдатамъ, которые по выслугѣ лѣтъ въ тѣхъ колоніяхъ; желали бы тамъ остаться, отводимы были бесплатно земли для застройки. Надѣются, что планъ сей такъ будетъ удаченъ, какъ въ Россіи. (А. Р. С. З.)

пода вносокъ о знісеніи правъ збожовыхъ. Сиръ В. *Molesworth* попералъ вносокъ, противу котѣрѣму powstał Margrabia Chandos. Wносокъ P. *Villiers* odrzucony został 300 głosami przeciw 95.

Posiedzenie 16 b. m. Na wezwanie Sira R. *Peel*, Lord *Palmerston* oznajmił, że dokumenta, tyczące się rozgraniczenia ze Stanami Zjednoczonymi, są już w druku i wkrótce będą złożone. Gdy P. *Milne* domagał się objaśnień w przedmiocie pogłosek, jakoby P. *M'Neil*, Posel Brytański przy dworze Perskim, opuścił swoje stanowisko, i że jawno nieporozumienia zasły między Persją i Anglią; Lord *Palmerston* odpowiedział, że ministerjum o niczym urzędowie nie jest uwiadomione; wie zaś to, iż żaden z oficerów angielskich, zostających w służbie Szacha, nie towarzyszył mu w wyprawie na Herat; że był w tej wyprawie jeden tylko oficer Anglik, i to nie będący, w Perskiej służbie. Kiedy Szach zbliżał się do granic Heratu, gońiec z depeşami od P. *M'Neil*, wracający do Teheranu, schwytany został przez żołnierzy Szacha, odprawiony do obozu, tam odebrano mu depeşe, okrutnie skatowano i mimo przeżożeń angielskiego Półkownika *Sodart*, nie prędko na wolność wypuszczono. P. *M'Neil* domagał się zadośćuczynienia za takowy gwałt, naruszający prawa narodów, i oznajmił ministerjum angielskiemu, iż w razie nie otrzymania onego, zerwie wszelkie związki dyplomatyczne z Persją i pozostanie w niej w charakterze prywatnym, lub się wyniesie do Turcyi. Przed dwoma dniami otrzymano nowe depeşe od P. *M'Neil*, w których donosi, iż nie otrzymał jeszcze żadnego zadośćuczynienia, lecz, że się go spodziewa.

Trzecie dyplomatyczne zagadnienie wytoczyło się potem. Sir *Stratford Canning* pragnął wiedzieć: czy Rząd rozpoczął jakie układy względem dalszego zajmowania Krakowa przez siłę zbrojną. Lord *Palmerston* odpowiedział, że była o tém korespondencya z Austryją, i że to Mocarstwo, przyrzekło, iż wojska będą cofnione, jak skoro milicya Krakowska dostatecznie urządzoną zostanie. Sessya ukończyła się rozprawami o przedmiotach interesu miejscowego i dalszym ciągiem rozpraw o bilu względem ubogich w Irlandyi.

— Posiedzenie 15 b. m. Izby Lordów, nie przedstawiało interesu. (T. P.)

Dnia 24.

W różnych wydziałach wojskowych, panuje teraz wielka czynność; zajmują się przygotowaniem przedmiotów uzbrojenia i materyałów dla wojsk, mających należeć do wielkiej przeznaczonej do Kanady wyprawy. Okręt liniowy *Hastings*, z wielkim pośpiechem przygotowuje się dla Hrabiego *Durham*. Ludzie i konie odplyną d. 1 lub 2 nast. m., a wyprawa wyjdzie pod żagle z Portsmouth d. 10 Kwietnia. W Indyach Zachodnich do okrętu *Hastings* przyłączysz się jeszcze wiele innych okrętów, a Lordowie Admiralicji mają bacność, ażeby przy Jamaice i u innych wysp Indyj Zachodnich była w gotowości dostateczna liczba statków kanonierskich, ażeby, na każde zapotrzebowanie, wojska wylądować mogły w buntowniczych okręgach Kanady, jeśli krążący jeszcze tam i ówdzie buntownicy, po odezwie Lorda *Durham* nie złożą broni i nie powrócą spokojnie do swoich siedlisk.

— Przeznaczony nad. 27 wniosek Lorda *Eliota* względem spraw Hiszpańskich, podług *Morning Chronicle*, obejmował ma wykaz całej polityki zagranicznej Ministerjum. Dla tego pomieniony dziennik znajduje się spowodowanym, zwrócić uwagę na zamiar niezwłocznego pogodzenia sporów Hollendersko-Belgickich, na zawarty przed kilką miesiącami, pomiędzy Anglią a Hollandyą traktat żeglugi, i na wiadomość umieszczoną w Belgickich dziennikach o bliżkiem zawarciu traktatu handlowego pomiędzy Anglią a Belgią, jako uderzające świadectwa o działaniach polityki ministerjalnej, czego wszystkiego, jak rozumie *Chronicle*, niemogliby dokazać Torysowie.

— *Standard* ma wiedzieć, że Lord *Glenelg* w Izbie Wyższej a Lordowie *J. Russel* i *Howick* w Izbie Niższej zamierzali przełożyć szczepek do wyprowadzenia w Kanadzie kolonizacyi wojskowej podług podobnego planu, jak w Rosyji brzegi Dniepru i jeziora Leman, rozdając wszystkim pensyonowanym podoficerom i żołnierzom, którzyby się tam udać życzyli jako osadnicy a również tym żołnierzom, którzyby chcieli tam zostać po zakresie swej służby, grunta pod zabudowanie bezpłatnie. Spodziewają się, że plan ten również będzie skutecznym, jak w Rosyji. (A. P. S. Z.)

И т а л і я.

Римъ, 15-го Марта.

Последнія известія изъ Неаполя, довольно важны. Они предвѣщаютъ переворотъ въ административныхъ отношеніяхъ сей страны. Соединеніе Сициліи съ Неаполемъ не нашло одобренія ни въ самомъ Неаполѣ ни въ Сициліи. Въ Неаполѣ начинаютъ сожалѣть о томъ и можетъ быть хотѣли бы измѣнить то, что сдѣлано, если бы было возможно. Большое волненіе господствуетъ теперь въ Сициліи и частію безпокойствіе обнаруживается въ Неаполѣ, такъ, что Правительство по сю и по ту сторону канала должно сохранять строжайшую бдительность. Невѣроятно, чтобы Правительство уничтожило сдѣланное соединеніе двухъ странъ, и если бы оказывающіяся волненія въ Сициліи внушали опасеніе, то можетъ служить успокоеніемъ, что предприняты нужныя мѣры для уничтоженія всякаго мятежнаго предпріятія.

Сассари (въ Сардиніи), 20-го Февраля.

По ту сторону предельной окрестности Логуленту, въ небольшой цветущей долинь названной Валь ди Партузу, ночью съ 2-го числа, случилось примѣчательное явленіе природы. На склонѣ сей долины находилось множество масличныхъ и другихъ плодоносныхъ деревьевъ. Въ эту ночь онѣ истреблены нѣкоторымъ родомъ вулканическаго взрыва. Земля поднялась на пространство 500 квадрат. футовъ; земля, камни и овощныя деревья съ ужаснымъ шумомъ далеко отброшены; появилась новая масса земли а часть старой исчезла въ широкихъ разсѣлинахъ причиненныхъ силою взрыва. Явленіе сіе произвело столь сильное землетрясеніе, что на ближнихъ башняхъ колокола сами звонили. (A.P.S.Z.)

И с п а н і я

Мадридъ, 17-го Марта.

Карлистскій предводитель *Таллада*, который какъ известно взятъ въ плѣнъ войсками Генерала *Пардинаса*, 15-го ч. Марта въ 5½ час. утра разстрѣлянъ въ городѣ Шившилла. На груди у него прибита дощечка съ надписью *подлый измѣнникъ*. (A.P.S.Z.)

Г р е ц і я.

Афины, 14-го Марта.

Король съ супругою, вчера вечеромъ изъ путешествія по Государству, сюда возвратились и съ радостію встрѣчены жителями. (A.P.S.Z.)

Е г и п е т ь.

Александрія, 8-го Февраля.

Предписанный Пашею наборъ, производится съ неслыханною въ самомъ даже Египтѣ строгостію. Народъ цѣлыми деревнями уходитъ въ пустыни при приближеніи наборщиковъ. Вездѣ господствуетъ величайшій ужасъ. Въ Каирѣ безпокойствіе достигло до высокой степени и обнаруживается уже громкій ропотъ, котораго даже не можетъ усмирить полиція *Мегмеда-Али*. Съ каждымъ днемъ все болѣе выходить народа не смотря на сильныя мѣры для воспрепятствованія сего. У всѣхъ входовъ въ Каиръ и знатнѣйшіе города, поставленъ строгій караулъ, и солдаты постоянно проходятъ округъ пустыни, чтобы брать каждаго ищущаго тамъ убѣжища отъ набора. (A.P.S.Z.)

Т е а т р ь.

Минскъ, 21-го Марта.

Театръ нашъ, при новой дирекціи Г-на *Ашпергера*, послѣ продолжительной дремоты, въ которую погруженъ былъ со времени послѣдней дирекціи, опять оживился. Выборъ пьесъ новѣйшихъ писателей, знаніе ролей, прекрасные костюмы актрисъ и надлежащій въ пьесѣ порядокъ, привлекаютъ многочисленную публику. До сихъ поръ представлены пьесы: *Братъ въ видѣ любовника*, *Зависть или тайна жены*, *Обманчивая свѣсь* и *Завѣщаніе бѣдной женщины*. Г. *Ашпергеръ* съ дочерью и Д-ца *Каминская*, особенно удовлетворяютъ зрителей. — Желательно, чтобы послѣдняя шла далѣе по избранному пути, подражая превосходной актрисѣ Варшавской сцены *Жуковской* (нынѣ Г-жѣ *Гальпертъ*). Молодая лѣта и старанія Д-цы *Каминской* предвѣщаютъ на будущее время самыя блистательныя надежды для сцены. Д-ца *Малиновская* равно заслуживаетъ одобреніе а также нѣкоторые изъ прежнихъ дѣйствующихъ актеровъ, очевидно удвоившихъ стараніе, особенно Гг. *Дроздовскій* и *Бетлеевскій*. Отъ другихъ оставалось бы требовать, чтобы они болѣе выжили въ свои роли, пріобрѣли болѣе, такъ сказать свѣтскаго обращенія, перемѣнили единообразіе во всѣхъ роляхъ, и тщательнѣе примѣняли къ модѣ и потребностямъ костюмы.

По случаю Праздника Пасхи, слѣдующій N-ръ Литовскаго Вѣстника во Вторникъ не выдетъ.

В ѣ о с н ы.

Рzym, 15 Марца.

Ostatnie wiadomości z Neapolu są dość ważne. Każą one przewidywać przesilenie w stosunkach, administracyjnych tego kraju. Połączenie Sycylii z Neapolem, ani w samym Neapolu, ani w Sycylii, nie znalazło pochwały. Zaczynają już zażądać tego postępku w Neapolu, i chętnieby może dawniejszy przywrócono porządek, jeśliby to było podobnem. W tej chwili panuje w Sycylii wielkie wzburzenie, częścią niespokojność okazuje się w Neapolu, tak, że Rząd z tej i tamtej strony kanału, niemoże dosyć rozwiązać bacznosci. Niepodobna jest, ażeby Rząd odmówił uskutecznione połączenie obudwóch krajów, lecz, jeśliby przy okazującym się w Sycylii wzburzeniu, zachodziła przyczyna obawy, tedy może służycь uspokojeniem, że przedsięwzięte potrzebne środki i rzeczywiście na wielką prowadzone są stopę, dla zniszczenia wszelkiego buntowniczego zamiaru.

Sassari (w Sardynii), 20 Lutego.

Z tamtej strony czarownej okolicy Logulentu, na niewielkiej kwitnącej dolinie Val di Partusu nazwanej, w nocy z d. 2 zdarzyło się szerególniejsze zjawisko natury. Na pochyłości tej doliny znajdowało się mnóstwo drzew oliwnych i innych owocowych, będących własnością braci Sanna. Pomienionej nocy, wszystkie zostały zniszczone przez niejaki rodzaj wybuchu wulkanicznego. Powierzchnia ziemi podniosła się na przestrzeni 500 stóp kwadr.; ziemia, kamienie i drzewa owocowe, ze straszliwym łaskotem daleko były odrzucone; ukazały się nowe masy, a część dawniejszego ładu znikła w szerokich rozpadlinach, które się porobiły przez gwałtowność eksplozyi. Fenomen ten sprawił tak mocne trzęsienie ziemi, że dzwony na wieżach pobliskich kościołów same zaczęły dzwonić. (A.P.S.Z.)

H i s z p a n i a.

Madrzyt, 17-го Марца.

Karolistowski dowódca *Tallada*, który, jak wiadomo, wzięty był w niewolę przez wojsko Generała *Parquinas*, d. 15 Marca, o pół do 6-tej rano, rozstrzelany został w mieście Chinchilla. Na piersiach przytwierdzono mu tablicę z napisem: „wędzny zdrajca.”

G r e c y a.

Ateny, 14 Марца.

Król i jego małżonka wczora z podróży swej po prowincjach, tu powrócili i z serdeczną radością przyjęci byli przez mieszkańców. (A.P.S.Z.)

E g i p t.

Alexandrya, 8 Lutego.

Nakazany przez Baszę zaciąg do wojska, odbywa się z niesłychaną nawet w samym Egipcie surowością. Ludność całych wsi uchodzi do pustyni, za zbliżeniem się przeznaczonych do zaciągu urzędników. Wszędzie panuje największy przestrah. W Каирze doszła niespokojność do wysokiego stopnia i już daje się poznać przez głośnie szemrania, którego nawet sama policya *Mehmeda Alego* usmierzyć nie może. Wynoszenia się z kraju codziennie wzrastają, pomimo ścisłych środków do przeszkodzenia temu. Wszystkie wejścia do Каиру i miast znaczniejszych są obwarowane strażą, a żołnierze nieustannie przebiegają obwod pustyni, ażeby mieć kaźdego, któryby się tam ukrył przed zaciągiem. (A.P.S.Z.)

Т е а т р.

Минскъ, 21-го Марца.

Teatr nasz, pod nową dyrekcją JP. Aszpergera, po długim letargu, w którym od czasu ostatniej dyrekcji zostawał, ożył na nowo. Wybor dzieł najnowszych autorów, umiejętność rol, gustowna toaleta artystek i należyta w sztuce szykowność, liczną zwabiają Publiczność. Dotąd przedstawiano dzieła: *Brat w postaci kochanka*, *Zazdrość czyli tajemnica żony*, *Falszywy wielki ton* i *Testament ubogiej kobiety*. JPan *Aszperger* z córką i Panna *Kamińska* szerególniej zadowolniają widzów. Życzycьby należało aby ostatnia nie zbaczala z obranej drogi, w naśladowaniu znakomitej Artystki Warszawskiej sceny JPanny *Zuczkowskiej* (obecnie JPani Halpert). Wiek młody i usiłowania JPanny *Kamińskiej*, rokują najświetniejsze na przyszłość dla sceny nadzieje. Panna *Malinowska* również na pochwałę zasługuje, jako też i niektórzy z dawnych tutejszych Artystów, szerególniej JP. *Drozdowski* i *Betlejewski*, przez widocznie zwiększone usiłowania. Po innych można wymagać, ażeby chcieli więcej zgłębiać przyjęte charaktery, nabrać, że tak rzecz można, więcej salonowego układu, pozbyć się panującej we wszystkich rolach jednostajności i staranniej do potrzeby i mody zastosować ubioru.

Z okoliczności Świąt Zmartwychwstania Pańskiego, następny N-r Kuryera Litewskiego nie wyjdzie we Wtorek.